

ಗದ್ಯ ಪಾಠ - 1

ಪಂಥಾಹ್ವಾನ (ಹಳಗನ್ನಡ)

ಆಕರ ಕೃತಿ :- ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ
ಲೇಖಕರು :- ಶ್ರೀ ಶಿವಕೋಟ್ಯಾಚಾರ್ಯ
ಸಂಪಾದಕರು :- ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಲ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ :- ಶ್ರೀ ಶಿವಕೋಟ್ಯಾಚಾರ್ಯ ಅವರು ಕ್ರಿ. ಶ. ಸುಮಾರು 10 ನೇ ಶತಮಾನದ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿ (ಕ್ರಿ. ಶ. ಸುಮಾರು 920) ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹರಪ್ಪನಹಳ್ಳಿ ಹಾಗೂ ಹೂವಿನ ಹಡಗಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಕೋಗಳಿನಾಡು ಎಂಬಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸಿದ್ದರು. ಇವರು 'ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ' ಎಂಬ ಗದ್ಯಕಾವ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. 'ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ' ಕೃತಿಯು ಹಳಗನ್ನಡ ಕಾಲದ ಅಪೂರ್ವ ಹಾಗೂ ಉಪಲಬ್ಧ ಮೊದಲ ಗದ್ಯಕೃತಿ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ. ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ ಗದ್ಯಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಜೈನಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ 19 ಕಥೆಗಳಿದ್ದು, ಅನೇಕ ಉಪಕಥೆಗಳು ಸೇರಿ ಇದೊಂದು ಬೃಹತ್ ಕಥಾಗುಚ್ಚವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಉಪಸರ್ಗ ಕೇವಲಿಗಳ ಕಥೆ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಇದೆ.

ವಿದ್ಯುಚ್ಛೋರನೆಂಬ ರಿಸಿಯ ಕಥೆ

ಪೂರ್ವ ಕಥೆ :- ಜಂಬೂದ್ವೀಪದ ಭರತಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿದೇಹ ಎಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ನಾಡು. ಆ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಿಥಿಳೆ ಎಂಬ ಪಟ್ಟಣ. ಅದನ್ನು ಪದ್ಮರಥನೆಂಬ ಅರಸನ ಸಂತತಿಯಿಂದ ಬಂದ ವಾಮರಥನೆಂಬ ಅರಸನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಆ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಯಮದಂಡನೆಂಬ ತಳಾರನೂ(ನಗರದ ಕಾವಲುಗಾರ) ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುಚ್ಛೋರನೆಂಬ ಕಳ್ಳನೂ ಇದ್ದರು. ವಿದ್ಯುಚ್ಛೋರನು ಕಳವಿನ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರವೀಣನಾಗಿದ್ದನು. ವೈಶ್ಯರು, ಬಟ್ಟೆಯ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಸಾಮಂತರು - ಇವರ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕದ್ದುಕೊಂಡನು. ಮತ್ತೊಂದು ದಿವಸ ಅಚ್ಯುತೇಂದ್ರನು ಪದ್ಮರಥನಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕಳುಹಿಸಿದ ದಿವ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕ 'ಸರ್ವರುಜಾಪಹಾರ' (ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳನ್ನೂ ನಾಶಮಾಡುವಂಥದು) ಎಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಮತ್ತು ವಂಶಪರಂಪರೆಯಿಂದ ವಾಮರಥನಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಮಾಲೆಯನ್ನು ವಾಮರಥನು ತನ್ನ ಅರಮನೆಯ ಏಳನೆಯ ಉಪರಿಗೆಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ತಾನು ಮಲಗುವ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಗಂಧ-ಪುಷ್ಪ-ದೀಪ-ಧೂಪ-ಅಕ್ಷತೆಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸುತ್ತ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ವಂದಿಸುತ್ತ ಇರುತ್ತಿದ್ದನು. ಹೀಗಿರತಕ್ಕ ಮಾಲೆಯನ್ನು ವಿದ್ಯುಚ್ಛೋರನು ಕದ್ದನು. ಅವನು ತನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಅಂಜನ ಹಚ್ಚಿ ಯಾರೂ ತನ್ನನ್ನು ಕಾಣದ ಹಾಗೆ ಅರಮನೆಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಅರಸನು ನಿದ್ರಿಸುವ ಕೊಠಡಿಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕು, ಅವನ ತಲೆಯ ಕಡೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದ್ದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ತೆರೆದು ಹಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅರಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋಗಿ ಪಟ್ಟಣದ ಹೊರಗಿನ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ಹೂಳಿಟ್ಟು ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದು ಹಿಂದಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೊನ್ನುರೋಗಿಯ ರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಆಮೇಲೆ, ಇತ್ತ ರಾಜ ವಾಮರಥನು ಸೂರ್ಯನುದಯಿಸುವ ವೇಳೆಗೆ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಕಾಣದೆ ಆಸ್ಥಾನ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತನು. ನಗರದ ಕಾವಲುಗಾರನಾದ ಯಮದಂಡನ ಬಳಿಗೆ ದೂತನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಅವನನ್ನು ಬರಮಾಡಿ ಅವನೊಡನೆ ಹೀಗೆಂದನು. "ಎಲವೋ ಯಮದಂಡಾ, ನಮ್ಮ ಪಟ್ಟಣದ ಭ್ರಾಹ್ಮಣರು, ವರ್ತಕರು, ಒಕ್ಕಲಿನವರು ಮಕ್ಕಳು - ಮುಂತಾದವರ ಹೊನ್ನನ್ನೆಲ್ಲ ಕದ್ದರೂ ನೀನು ವಿಚಾರಿಸದೆ ಸುಮ್ಮನಿರುವೆಯಲ್ಲ! ನನ್ನ ಮಲಗುವ ಮನೆಯ ಕೊಠಡಿಯನ್ನು ಕಳ್ಳನು ನುಗ್ಗಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ತೆರೆದು, ಅಚ್ಯುತೇಂದ್ರನು ಕೊಟ್ಟ ಕುಲಧನವಾಗಿರುವ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಕೊಂಡುಹೋಗಿದ್ದಾನೆ. ಕಳ್ಳನನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು, ಮಾಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾ, ಇಲ್ಲವಾದರೆ, ಕಳ್ಳನಿಗೆ ತಕ್ಕುದಾದ ದಂಡನೆಯನ್ನು ನಿನಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ". ಹೀಗೆ ರಾಜನು ಹೇಳಿದಾಗ, ಯಮದಂಡನು - "ಪ್ರಭುವೇ, ನನಗೆ ಏಳು ದಿವಸದ ಸಮಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಏಳು ದಿವಸದೊಳಗಾಗಿ ಕಳ್ಳನನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಹೋದರೆ, ಪ್ರಭುಗಳು ನನ್ನ ಏನು ಬೇಕೋ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಹುದು" ಎಂದನು. ಅದಕ್ಕೆ ರಾಜನು 'ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡು' ಎಂದನು. ಯಮದಂಡನು ಅರಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಟು ಪಟ್ಟಣದ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜಿನಾಲಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿನೋದವಾಟಿಕೆ ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉದ್ಯಾನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪಟ್ಟಣದ ಹೊರಗಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆರುದಿವಸ ಎಡೆಬಿಡದೆ ವಿಚಾರಿಸಿ ದರೂ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಏಳನೆಯ ದಿವಸದಂದು ಹಾಳು ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ತೊನ್ನನು ಹೋಗುವಾಗ ಕೆಸರಿನ ಹಳ್ಳವನ್ನು ಕಂಡು ವಿದ್ಯಾಧರರು ವಿದ್ಯಾಬಲದಿಂದ ಹಾರಿ, ದಾಟಿ ಹೋಗುವುದನ್ನು ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಕಂಡನು. 'ಇವನೇ ಕಳ್ಳನು' ಎಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿ, ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿದನು. ಅವನನ್ನು ಅರಮನೆಗೆ ಕೊಂಡುಹೋಗಿ 'ಕಳ್ಳನನ್ನು ತಂದೆನು' ಎಂದು ಅರಸನಿಗೆ ತೋರಿಸಿ, 'ಈತನು ಕಳ್ಳನು' ಎಂದು ಅರಸನಿಗೆ ಹೇಳಿದನು. ಆಗ ತೊನ್ನನು ಹೀಗೆಂದನು - "ದೇವಾ, ನಾನು ಕಳ್ಳನಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಪಟ್ಟಣವೆಲ್ಲವೂ ತಿಳಿದಿದೆ. ಈ ತಳಾರನು ಕಳ್ಳನನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಅಸಮರ್ಥನಾಗಿ, ತನ್ನ ಸಾವಿಗೆ ಹೆದರಿ, ಬಡವನೂ ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದವನೂ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಿ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಸಿಕೊಂಡು ಜೀವಿಸುತ್ತಿರುವವನೂ ಆದ ನನ್ನನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಕೊಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ". ಹೀಗೆನ್ನಲು, ತಳಾರನು ಕಳ್ಳರನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರವೀಣನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ರಾಜನಿಗೆ ಹೀಗೆಂದನು-

ಈತನು ತನ್ನ ರೂಪವನ್ನು ಮರೆಮಾಡಿ ರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕಳವು ಮಾಡಿ ಹಗಲಿನ ವೇಳೆ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೊನ್ನನಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರುವನು. ನೀವು ನಂಬುವುದಿಲ್ಲವಾದರೆ ನಂಬಿಕೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುವೆನು. “ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಯಮದಂಡನು ಆಗಲೇ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಗುಳಿಗೆ ಕಾಡಿಗೆಗಳನ್ನು ತೊನ್ನನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಿದನು. ಆಗ ದಿವ್ಯವಾದ ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ ರೂಪಗೊಂಡು “ಈತನು ಗುಳಿಗೆ ಅಂಜನಗಳ ಕಪಟವನ್ನೂ ಇಂದ್ರಜಾಲವನ್ನೂ ಬಲ್ಲವನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಯಾವ ರೂಪವನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಬಲ್ಲನು” ಎಂದನು. ಆಗ ತಳಾರನು “ಇದನ್ನು ನಾನು ಬೇರೆಯುವರಿಗೆ ಮಾಡಿ ನಂಬಿಕೆಯುಂಟುಮಾಡುವೆನು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ರಾಜನ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಂದ ರಾಣಿಯರ ಮತ್ತು ಸೇವಕಿಯರ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಗುಳಿಗೆ ಅಂಜನಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿದನು. ಆಗ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ತೊನ್ನರೋಗದವರಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿದರು. ಹೀಗಿರಲು, ಮತ್ತೆ ವಿರುದ್ಧದ ಗುಳಿಗೆ ಅಂಜನಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿದಾಗ ಸಹಜವಾದ ತಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ರೂಪಗಳನ್ನು ತಾಳಿದವರಾಗಿದ್ದರು. ಆಗ ರಾಜನಿಗೆ ನಂಬುಗೆಯಾಯಿತು. “ಇವನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಳ್ಳನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಇವನನ್ನು ದಂಡಿಸು” ಎಂದು ರಾಜನು ಯಮದಂಡನಿಗೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದನು. ತಳಾರನು ‘ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡುವೆನು’ ಎಂದು ವಿದ್ಯುಚ್ಛೋರನನ್ನು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದನು. ಮಾಘಮಾಸದ ಚಳಿಯುಳ್ಳ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕಡುತಂಪಿನಲ್ಲಿ ಭಯಂಕರವಾದ ಮೂವತ್ತೆರಡು ವಿಧದ ಶಿಕ್ಷೆಗಳಿಂದ ಅತಿಶಯವಾಗಿ ದಂಡಿಸಿದನು. ಕಳ್ಳನು ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು—“ಅಯ್ಯೋ, ನಾನು ಕಳ್ಳನಲ್ಲದವನಾಗಿರುವೆನು. ತಳಾರನು ನನ್ನನ್ನು ತನ್ನ ಬಲದರ್ಪದಿಂದ ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದಾನೆ!” ಎಂದುಕೂಗಿ ಬೊಬ್ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಇದರಿಂದ ಈತನು ಕಳ್ಳನಲ್ಲವೆಂದು ತಳಾರನಿಗೆ ನಂಬಿಕೆಯುಂಟಾಗಿ ಸೂರ್ಯೋದಯವಾದೊಡನೆ ಅರಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅರಸನಿಗೆ ಹೀಗೆ ಬಿನ್ನವಿಸಿದನು— ‘ದೇವಾ, ನಾನು ಕಳ್ಳನನ್ನು ಮೂವತ್ತೆರಡು ಬಗೆಯ ಉಗ್ರಶಿಕ್ಷೆಗಳಿಂದ ದಂಡಿಸಿ ನೋಡಿದೆನು. ಆತನು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ಕಳ್ಳನಲ್ಲ. ಪ್ರಭುವು ನನ್ನನ್ನು ಬೇಕಾದಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು’ ಎಂದನು. ಆಗ ರಾಜನು “ಯಮದಂಡನನ್ನು ಶ್ರುತಾನದ ಶೂಲಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ” ಎಂದು ಸೇವಕರಿಗೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದನು. ಅವರು ಯಮದಂಡನನ್ನು ಶ್ರುತಾನಕ್ಕೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಶೂಲದ ಮೊಳೆಯನ್ನು ಹರಿತ ಮಾಡಿ, ಶೂಲದಲ್ಲಿ ಹಾಕುವಾಗ ತೊನ್ನನೂ ಅವರೊಡನೆ ಹೋಗಿ ರೂಪಾಂತರ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ತನ್ನ ರೂಪವನ್ನು ಪರಿವರ್ತನಗೊಳಿಸಿ ತನ್ನ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛೋರರಾಗಿರುವ ದಿವ್ಯ ರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಯಮದಂಡನನ್ನು ಶೂಲಕ್ಕೆ ಹಾಕಲು ಬಿಡದಂತೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ನಿಂತು ರಾಜನ ಕಾವಲುಗಾರರೊಡನೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನು— “ಎಲೈ ಅಣ್ಣಂದಿರಾ ನೀವು ಇವನನ್ನು ಕೊಂದಿರಿ. ಈತನು ಶೂಲಕ್ಕೆ ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಸತ್ತವನಾಗಿದ್ದಾನೆ” ಎಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ, ತಳಾರನೊಡನೆ ಹೀಗೆಂದನು — ಎಲೈ ತಿಳಿಯಿತೇ ಯಮದಂಡಾ ನೀನೂ ನಾನೂ ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರೇ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಬಳಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದು ಇಂದ್ರೋಪಮ ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ನಾನು ಶಪಥ ಮಾಡಿದುದನ್ನು ನೀನು ನೆನಪಿಟ್ಟಿರುವೆಯಾ? ಅದರಂತೆ ಒಂದೂ ದೋಷವಿಲ್ಲದೆ ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನು ಕೊಲಿಸಿದನೋ, ಕೊಲಿಸಲಿಲ್ಲವೋ? ಮಾಡಿದ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವೆಯೋ? ಸ್ಮರಿಸೆಯೋ? ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಯಮದಂಡನು “ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೆನಪಿಟ್ಟಿರುವೆನು” ಎಂದನು. ಆಗ ವಿದ್ಯುಚ್ಛೋರನು — “ಮತ್ತೆ ಈಗ ನೀನೇನು ಸತ್ತೆಯೋ? ಸಾಯೆಯೋ? ಮತ್ತೇನು?” ಎಂದಾಗ ಯಮದಂಡನು ಹೀಗೆಂದನು — “ದೇವಾ, ನೀನು ಗೆದ್ದವನಾಗಿರುವೆ. ನಾನು ಸೋತವನೂ ಸತ್ತವನೂ ಆಗಿರುವೆನು” — ಎಂದು ಇಬ್ಬರೂ ಒಗಟಿನಂತಹ ರೀತಿಯಿಂದ ಹೇಳುವ ಉತ್ತರ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರಗಳನ್ನು ಕಾವಲಿನವರೂ ಪಟ್ಟಣದ ಜನರೂ ಕೇಳಿ, ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟು ಬೆರಗಾಗಿದ್ದರು. ವಿದ್ಯುಚ್ಛೋರನು ಕಾವಲುಗಾರರೊಡನೆ — “ನೀವು ನನ್ನನ್ನೂ ಇವನನ್ನೂ ಅರಸರಲ್ಲಿಗೆ ಕೊಂಡುಹೋಗಿರಿ. ಅರಸನ ಮುಂದೆ ಈತನಿಗೂ ನನಗೂ ಹೇಳತಕ್ಕ ಮಾತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಾವು ಮಾತಾಡಿದ ನಂತರ ರಾಜನು ಇವನನ್ನು ತನಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದಂತೆ ಮಾಡುವನು, ಹೇಗಿದ್ದರೂ, ಕೊಲ್ಲಲು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದರೂ ಮೂರು ಬಾರಿ ಕೇಳದೆ ಕೊಲ್ಲಬಾರದೆಂದು ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ, ನಮ್ಮಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಅರಮನೆಗೆ ಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಅರಸನಿಗೆ ತೋರಿಸಿ’ ಎಂದನು. ಅದರಂತೆ ಕಾವಲುಗಾರರು ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಅರಸನಲ್ಲಿಗೆ ಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ವಿಜ್ಞಾಪನೆ ಮಾಡಿದರು. — “ದೇವಾ ಈತನು ಯಮದಂಡನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಬಿಡದೆ, ನಮ್ಮನ್ನು ತಡೆದನು” ಎಂದು ವಿದ್ಯುಚ್ಛೋರನನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ‘ರಾಜನು ನೀನು ಯಾಕೆ ತಡೆದೆ?’ ಎಂದು ಕೇಳಲು ವಿದ್ಯುಚ್ಛೋರನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನು — “ಯಮದಂಡನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೊಂದು ತಪ್ಪಾಗಲೀ ದೋಷವಾಗಲೀ ಇಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮದಾಗಿರುವ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡುವ ಸರ್ವರುಜಾಪಹಾರವೆಂಬ ಮಾಲೆಯೇ ಮುಂತಾಗಿ ಪಟ್ಟಣದ ಹೊನ್ನನ್ನು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಈ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಾನೇ ಕಳವು ಮಾಡಿ ಹಗಲೆಲ್ಲ ತೊನ್ನು ರೋಗದವನಂತೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಪಾಳುಬಿದ್ದ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿರಿ, ಈತನಲ್ಲಿ ಏನೂ ದೋಷವಿಲ್ಲ” — ವಿದ್ಯುಚ್ಛೋರನು ಹೀಗೆನ್ನಲು ರಾಜನು — ಅವನೊಡನೆ — “ಆ ಕದ್ದ ಹೊನ್ನನ್ನೆಲ್ಲ ಏನು ಮಾಡಿದೆ” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ವಿದ್ಯುಚ್ಛೋರನು — “ಅಷ್ಟೂ ಇದ್ದುವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಐದಾರು ಸಾವಿರ ದೀನಾರ ನಾಣ್ಯ ವೆಚ್ಚವಾಗಿದೆ. ಉಳಿದುದೆಲ್ಲ ಬಣ್ಣವಳಿಯದೆಯೇ ಇದೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ರಾಜನು ವಿದ್ಯುಚ್ಛೋರನೊಂದಿಗೆ — ‘ಹಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾ, ಪಟ್ಟಣಿಗೆಗೆ ಹೊನ್ನನ್ನು ಇಟ್ಟ ಸ್ಥಳವನ್ನು ತೋರಿಸು, ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಆತನೊಂದಿಗೆ ಪಟ್ಟಣದ ಜನರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದನು, ವಿದ್ಯುಚ್ಛೋರನು ಕಾವಲಿನವರೊಂದಿಗೆ ಹೋದನು. ಆ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಹಳ ದೂರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಬೆಟ್ಟವಿದೆ. ಆ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶಾಲವಾದ ಗವಿಯಿದೆ, ಅದರ ಬಾಗಿಲನ್ನು ದೊಡ್ಡ

ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಿತ್ತು. ವಿದ್ಯುಚ್ಛೋರನು ಆ ಕಲ್ಲನ್ನು ತೆಗೆದು ಅದರ ಒಳಗೆ ಹೊಕ್ಕು ಮಾಲೆಯನ್ನು ತಂದು, ಪಟ್ಟಣದ ಜನರನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂಬೋಧಿಸಿ ಹೇಳಿದನು- “ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮದಾಗಿರುವ ದ್ರವ್ಯ ಯಾವುದೆಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಒಬ್ಬರದು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ” ಎಂದು ತೋರಿಸಿದನು. ಅವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ದ್ರವ್ಯವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಆಮೇಲೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛೋರನು ಮಾಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ರಾಜನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದನು. ಆಗ ರಾಜನು ವಿದ್ಯುಚ್ಛೋರನೊಡನೆ- “ನೀನು ಮಾಘಮಾಸದ ರಾತ್ರಿಯ ಶೀತದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಜಾವದಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಮೂವತ್ತೆರಡು ವಿಧವಾದ ಕಠಿಣವಾದ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡೆ?” ಎಂದು ಕೇಳಲು, ಅವನು ಅರಸನಿಗೆ ಹೀಗೆಂದನು- “ದೇವಾ, ನಾನು ಚಿಕ್ಕವನಾಗಿದ್ದಾಗ ನನಗೆ ಕಲಿಸುವ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೂ ನಾನೂ ಸಹಸ್ರಕೂಟ ಜಿನಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆವು, ನನ್ನ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ದೇವರನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಚರಿತಗಳನ್ನೂ ಪುರಾಣಗಳನ್ನೂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಶಿವಗುಪ್ತರೆಂಬ ಆಚಾರ್ಯರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಕುಳಿತು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆನು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆ ಋಷಿಗಳು ನರಕದ ವಿಶೇಷ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಿದನು. ಶ್ರಾವಕಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುವವರೂ ತಪವನ್ನು ಆಚರಿಸುವವರೂ ಸ್ವರ್ಗ-ಮೋಕ್ಷಗಳ ಸುಖಕ್ಕೆ ಭಾಗಿಗಳಾಗುವರು ಎಂದು ಶಿವಗುಪ್ತಾಚಾರ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಿ ಋಷಿಗಳ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧವಾದ ಸಮ್ಯಕ್ವಾದೋಷನೆ ವ್ರತಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ನರಕಗಳ ದುಃಖಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವುಗಳ ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟು ಕೂಡ ದುಃಖವು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿ ಮೂವತ್ತೆರಡು ಶಿಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಸಹಿಸಿದನು” ಎಂದು ವಿದ್ಯುಚ್ಛೋರನು ಹೇಳಿದನು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ರಾಜನು “ನನಗೆ ನಾನು ಒಲಿದಿದ್ದೇನೆ. ಬೇಡಿಕೋ; ನೀನು ಬೇಡಿದುದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೊಡುವೆನು” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. “ನನಗೆ ಬೇರೆ ಯಾವುದೂ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಗೆಳೆಯನಾದ ಯಮದಂಡನಿಗೆ ಕ್ಷಮೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಬೇಡಿದ್ದೇನೆ” ಎಂದು ವಿದ್ಯುಚ್ಛೋರನು ಕೇಳಲು ರಾಜನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನು- “ಯಮದಂಡನು ನಿನಗೆ ಹೇಗೆ ಗೆಳೆಯನಾದ? ಅಲ್ಲದೆ, ನೀನು ಶ್ರಾವಕವ್ರತಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿರುವೆಯಾದರೆ ಏಕೆ ಕಳವು ಮಾಡುತ್ತೀ?” ಹೀಗೆ ಕೇಳಿದಾಗ ಅವನು - “ಯಮದಂಡನು ನನಗೆ ಗೆಳೆಯನಾದುದನ್ನೂ ನಿಮ್ಮ ಪಟ್ಟಣದ ಹೊನ್ನನ್ನು ಕಳವು ಮಾಡಿದುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನೂ ಹೇಳುವೆನು. ಅರಸನೇ ಕೇಳು” ಎಂದು ವಿದ್ಯುಚ್ಛೋರನು ಹೀಗೆ ಹೇಳತೊಡಗಿದನು-

ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಥೆ :- ಜಂಬೂದ್ವೀಪದ ಭರತಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೊಟ್ಟನ್ನು ಹೋಲುವಂತಿರುವ (ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ) ಅಭೀರವೆಂಬ ನಾಡು. ಅಲ್ಲಿ ವರ್ಣ ಎಂಬ ನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ವೇಣಾತಟ ಎಂಬ ಪಟ್ಟಣ. ಅದು ಪಟ್ಟಣದ ಗುಣಗಳಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ರಮಣೀಯವಾದುದು, ಇಂದ್ರಲೋಕವನ್ನೇ ಹೋಲುವುದು, ಅದನ್ನು ಚಿತ್ರಶತ್ರು ಎಂಬ ಅರಸನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಆ ಅರಸನಿಗೆ ವಿಜಯಮತಿ ಎಂಬ ರಾಣಿಯಿದ್ದಳು. ಆ ಇಬ್ಬರಿಗೆ ಮಗನಾದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛೋರನೆಂಬುವವನು ನಾನು. ಆ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಯಮಪಾಶನೆಂಬ ಕಾವಲುಗಾರ(ತಳಾರ)ನಿದ್ದನು. ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ನಿಜಗುಣದೇವತೆ ಎಂಬವಳು. ಆ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಯಮದಂಡನೆಂಬ ಈತನು ಮಗನು. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಸಮಾನ ವಯಸ್ಸಿನವರಾಗಿ, ಐದಾರು ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯವಾದಾಗ ಶ್ರಾವಕನಾದ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥನೆಂಬ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟರು. ಏಳೆಂಟು ವರ್ಷದೊಳಗಾಗಿ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ವ್ಯಾಕರಣ, ಪ್ರಮಾಣ, ಛಂದಸ್ಸು, ಅಲಂಕಾರ, ನಿಘಂಟು, ಕಾವ್ಯ, ನಾಟಕ, ಸಾಮುದ್ರಿಕ, ವಾತ್ಸಾಯನ, ಶಾಲಿಹೋತ್ರ, ಪಾಲಕಾವ್ಯ, ಚಾಣಕ್ಯ ವೈದ್ಯ- ಮೊದಲಾಗಿ ಉಳ್ಳ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಲಿತೆವು. ಆಮೇಲೆ, ಇವನು ತಳಾರನ ಮಗನಾದುದರಿಂದ ತನಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಕಳ್ಳರನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಹೇಳತಕ್ಕ ‘ಸುರಖಿ’ ಎಂಬ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿತನು. ನಾನು ಕಳವು ಮಾಡುವ ಉಪಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಕರಪಟಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕಲಿತೆನು. ಹೀಗೆ ನಮ್ಮೊಳಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ದಿವಸ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಆಟವಾಡಲೆಂದು ‘ಇಂದ್ರೋಪಮ’ ಎಂಬ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದೆವು. ಅಲ್ಲಿ ಅಶೋಕ, ಪುನ್ನಾಗ, ರಂಜಿ, ತಿಲಕ, ಹೊಂಗೆ, ಸಂಪಗೆ, ಅಡಕಮರ, ತೆಂಗಿನಮರ, ಖರ್ಜೂರ, ಜಂಬು ನಿಂಬೆ, ಹಲಸು, ದಾಳಿಂಬ, ಬಾಳೆ, ದ್ರಾಕ್ಷಿ, ಮಾವು- ಮುಂತಾಗಿರತಕ್ಕ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಮರಗಳ ಜಾತಿಗಳಿಂದ ಒತ್ತೊತ್ತಾಗಿರುವ ನಂದನದ ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೂ ಉಳಿಚೆಂಡಾಟವನ್ನು ಆಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಈತನು ಅದೃಶ್ಯವಾಗತಕ್ಕ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿತವನಾದುದರಿಂದ ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಕಾಣದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರಲು ಈತನನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಹುಡುಕಿದೆನು. ಆದರೂ ಕಾಣದೆ ದಿಕ್ಕುಕಾಣದೆ ಬೇಸರಗೊಂಡು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದೆನು - “ಮಗನೇ, ನೀನು ಪಟ್ಟಣದ ಕಾವಲುಗಾರನಾದಾಗ ನಗರ ನಿನ್ನ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೇ ನಾನು ಕದ್ದು, ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸದಿದ್ದರೆ ಪಂಥವೇನು?” ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದಾಗ ಈತನು “ಮಗನೇ, ನಾನು ತಳಾರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ನೀನು ಕದ್ದರೆ, ನಿನ್ನನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮುರಿಯುವ ಹಾಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಕಳ್ಳರಿಗೆ ವಿಧಿಸತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆಯಿಂದ ದಂಡಿಸದಿದ್ದರೆ ಏನಾಯ್ತು?” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ‘ಈ ಶಪಥದ ಮಾತನ್ನು ಮರೆಯಬೇಡ’ ಎಂದು ನಾವು ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರನ್ನು ಮೂದಲಿಸಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದೆವು. ಕೆಲವು ಕಾಲದ ನಂತರ ನನ್ನ ತಂದೆ ನನಗೆ ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಶ್ರುತಸಾಗರರೆಂಬ ಋಷಿಗಳ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಕೈಗೊಂಡನು. ಈ ಯಮದಂಡನ ತಂದೆಯೂ ತನ್ನ ವಂಶಕ್ರಮದಿಂದ ಬಂದ ತಳವಾರಿಕೆಯನ್ನು ಇವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ರಾಜನೊಡನೆ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದನು. ಆಮೇಲೆ ನಾನು ಅರಸನಾಗಿ ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಈತನು ಆ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ತಳವಾರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಹೀಗೆಯೇ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಸುಖದಲ್ಲಿ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅನಂತರ ಒಂದು ದಿವಸ ಈತನು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿದನು - “ನನ್ನ ರಾಜನು ಕಳ್ಳನಾಗಿರುವನು. ನಾನು ಈ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಕಾವಲುಗಾರಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಕೆಲಸ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ” ಎಂದು ನನಗೆ ಹೆದರಿ, ನಾಡನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ, ಬಂದು ನಿಮ್ಮ

ಸೇವಕನಾದನು. ನಾನು ಇವನನ್ನು ನಾನಾಳುವ ನಾಡಿನ ಎಂಟೂ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಗ್ರಾಮ-ನಗರ-ಖೇಡ-ಖರ್ವಡ-ಮಡಂಬ-ಪಟ್ಟಣ-ದ್ರೋಣಾಮುಖಿ-ಎಂಬ ಭೂಭಾಗ ಗಳಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಿಸಿಯೂ ಕಾಣಲು ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಅನ್ಯರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಿಸಿಯೂ ಕಾಣಿಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಚಾರಕರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದೆನು. ಅವರು ಹುಡುಕಿ ಕಂಡು ಬಂದು ನನಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು. -“ದೇವಾ, ಮಿಥಿಳೆ ಎಂಬ ಪಟ್ಟಣವಿದೆ. ಅದನ್ನು ವಾಮರಥನೆಂಬ ರಾಜನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಯಮದಂಡನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅವನ ಸೇವಕನಾಗಿ ಪಟ್ಟಣದ ರಕ್ಷಣೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪಡೆದು ತಳವಾರನಾಗಿ ಸುಖದಿಂದ ಇದ್ದಾನೆ” ಎಂದು ಚಾರಕರು ಹೇಳಲು, ಆ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಿ ‘ಮಿಥಿಳೆಯೆಂಬ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ನಾನು ಯಾರೊಬ್ಬರೂ ತಿಳಿಯದ ಹಾಗೆ ಹೋಗಿ ಯಮದಂಡನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇನೆ’ ಎಂದು ಪುರುಷೋತ್ತಮನೆಂಬ ಮಂತ್ರಿಗೆ ಹೇಳಿದೆನು. ಆಮೇಲೆ ವಜ್ರಸೇನನೆಂಬ ಹೆಗ್ಗಡೆಯನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ, ‘ನಾನು ಒಂದು ಗೃಹಕೃತ್ಯದ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತೇನೆ., ನಾನು ಬರುವವರೆಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರು’ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಭಾರವನ್ನೂ ಅವನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ನಡುವಿರುಳಿನಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹರಿದು ಉಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅಮೇಲೆ ಯಾರೊಬ್ಬರೂ ತಿಳಿಯದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೆ ಹೊರಟುಬಂದು, ಈ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದೆನು. ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯೇ ಕಾರಣವಾಗಿ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಕಳವು ಮಾಡಿ ಈ ಯಮದಂಡನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದೇ ನಾನು ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡಲು ಕಾರಣ, ಈತನು ನನಗೆ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಿತ್ರನಾಗಿದ್ದಾನೆ”. ಆಮೇಲೆ, ಒಂಟೆಯನ್ನೇರಿಕೊಂಡು ಬರುವ ದೂತರಿಬ್ಬರು ಪತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಅರಸನ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂದು ತಮಗೆ ರಾಜನನ್ನು ಕಾಣಬೇಕಾಗಿದೆಯೆಂದು ದ್ವಾರಪಾಲಕನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ದ್ವಾರಪಾಲನು ಇದನ್ನು ರಾಜನಿಗೆ ಹೇಳಲು, ರಾಜನು ಅನುಮತಿಯಿತ್ತನು. ಅದರಂತೆ ದೂತರು ಅರಮನೆಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಆಸ್ಥಾನ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿದ್ದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛೋರನನ್ನು ಕಂಡು ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ವಂದನೆ ಮಾಡಿ, ಆತನ ಮುಂದೆ ಪತ್ರವನ್ನು ಇಟ್ಟರು. ಆಗ ರಾಜನ ಅಧಿಕಾರಿ (ಮಂತ್ರಿ) ಯೊಬ್ಬನು ಪತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ರಾಜನ ಮುಂದೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಓದಿದನು -“ವಿದ್ಯುಚ್ಛೋರ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ಪುರುಷೋತ್ತಮನೂ ಹೆಗ್ಗಡೆಯಾದ ವಜ್ರಸೇನನೂ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ವಂದನೆ ಮಾಡಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ವಿಚ್ಛಾಪಿಸುವರು - ತಾವು ಹೋಗಿ ಹಲವು ದಿವಸವಾಯಿತು. ಹಿಂದಿನ ಗೃಹಕೃತ್ಯವನ್ನು ಮರೆತಿದ್ದೀರಿ. ತಾವು ಇಲ್ಲದೆ ರಾಜ್ಯಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡುವವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ, ಈ ಪತ್ರವನ್ನು ಕಂಡ ಕೂಡಲೇ ತಡವಿಲ್ಲದೆ ಹೊರಟು ಬೇಗನೆ ಬರಬೇಕು”. ಹೀಗೆ ಓದಿದುದನ್ನು ವಾಮರಥನು ಕೇಳಿ ‘ಮೊದಲು ಈತನು ಹೇಳಿದುದೂ ಪತ್ರದ ಮಾತೂ ಒಂದೇ ಆಯಿತು’ ಎಂದು ಸಂಶಯವಿಲ್ಲದೆ ಆಗ ವಿಶ್ವಾಸಪಟ್ಟನು. ಈತನು ತನ್ನ ಸಾಮಂತರಾಜನು ಎಂದು ತಿಳಿದು ತನ್ನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಾಸನದಂತೆಯೇ ಇರತಕ್ಕ ಪೀಠವನ್ನು ಇಡಲು ಹೇಳಿ ಇರಿಸಿದನು.

ಮುಂದಿನ ಕಥೆ :- ಅನಂತರ “ನನ್ನ ಗೆಳೆಯನನ್ನು ನನಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕು” ಎಂದು ಹೇಳಲು, ರಾಜನು, ‘ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದೇನೆ’ ಎಂದನು. ಅದರಂತೆ, ರಾಜನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟು, ಯಮದಂಡನ ಸಮೇತವಾಗಿ ಇಬ್ಬರೂ ಒಂಟೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತರು. ತ್ವರೆಯಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ವೇಣಾತಟಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಅರಮನೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು. ಮಾರನೆಯ ದಿನ ವಿದ್ಯುಚ್ಛೋರನು ಆಸ್ಥಾನಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಸಾಮಂತರನ್ನೂ ಮಹಾಸಾಮಂತರನ್ನೂ ಮಂತ್ರಿ, ಅಧಿಕಾರಿ, ಪುರೋಹಿತ, ಪರಿವಾರದವರನ್ನೂ ಅರಸಿಯರನ್ನೂ ಕರೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಬರಮಾಡಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನು- “ನಾನು ಈ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಸುಖಗಳೆಲ್ಲ ಅಸಹ್ಯಪಟ್ಟು ವೈರಾಗ್ಯವನ್ನು ತಾಳಿ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ” ಹೀಗೆನ್ನಲು ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟು ಸೇರಿ ಹೀಗೆಂದರು. - “ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಕಾಲ ಯಾವುದು? ನೀನಿನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕವನಯ್ಯಾ! ಈಗ ತಾನೇ ಯುವಕನಾಗಿದ್ದೀಯಷ್ಟೆ. ಕೆಲವು ಕಾಲದವರೆಗೆ ಅರಸುತನ ವನ್ನು ಮಾಡಿ ಆಮೇಲೆ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬಹುದು.” ಆಗ ರಾಜನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನು. “ಆ ವೇಳೆಗೆ ಸಾಯುವರೊ ಬದುಕಿರುವರೋ ತಿಳಿಯಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಈ ಶರೀರವು ಕ್ಷೇಮವಾಗಿ ರೋಗವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವುದೋ, ಮುಷ್ಟು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹತ್ತಿರ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಶಕ್ತಿ ಎಲ್ಲಿಯತನಕ ಕುಗ್ಗದೆ ಇರುವುದೋ, ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಆಯಸ್ಸು ನಾಶವಾಗದೆ ಇರುವುದೋ, ಅಷ್ಟರೊಳಗಾಗಿಯೇ ಬುದ್ಧಿವಂತನು ಆತ್ಮದ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಮನೆ ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿ ಉರಿಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಬಾವಿ ತೋಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವು ಎಂತಹದು? ಎಂದು ಇವೇ ಮುಂತಾಗಿ ಉಳ್ಳ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿ, ಅವುಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ಜನಸಮೂಹಕ್ಕೆಲ್ಲ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮಾಡಿ ಹೇಳಿ ಮತ್ತೆ ಹೀಗೆಂದನು - “ನಾನು ಆಳತಕ್ಕವನು, ರಾಜನು ಇವರೆಲ್ಲ ನನಗೆ ಸೇವಕರು, ಹೀಗಿರುವಾಗ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದೂ ತಿಳಿದೂ ತಿಳಿಯದೆ, ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ, ನಾನು ಹೇಳಿದ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಮಾತಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೋಪವಿದ್ದರೂ ಆ ಮಾತನ್ನು ಮರೆತುಬಿಡಿ, ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳನ್ನೂ ಕ್ಷಮಿಸುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳೂ ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಲಿ, ಸರ್ವಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನನಗೆ ಮೈತ್ರಿಯಿದೆ. ಯಾರಲ್ಲಿಯೂ ನನಗೆ ವೈರವಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ನುಡಿದು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕ್ಷಮೆ ಬೇಡಿದನು. ತನ್ನ ಹಿರಿಯ ಮಗನಾದ ವಿದ್ಯುದಂಗನಿಗೆ ರಾಜ್ಯದ ಅಧಿಕಾರಪಟ್ಟವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕವನ್ನು ಮಾಡಿದನು. “ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಈತನನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿಕೊಂಡು ಸುಖವಾಗಿ ಬಾಳಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಯಮದಂಡನಿಗೆ ಆ ಪಟ್ಟಣದ ತಳವಾರ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು (ಕಾವಲುಗಾರಿಕೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು) ಕೊಟ್ಟನು. ಮಂಗಳಕರವಾದ ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪೂಜಾ ಗಜವನ್ನು ಹತ್ತಿದನು. ವಿದ್ಯುಚ್ಛೋರನು ಸಹಸ್ರಕೂಟವೆಂಬ ಜಿನಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಪಟ್ಟದಾನೆಯಿಂದ ಇಳಿದನು. ಬಸದಿಗೆ

ಮೂರು ಸುತ್ತು ಬಲವಂದು ದೇವರಿಗೆ ವಂದನೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದನು. ಗುಣಧರರೆಂಬ ಆಚಾರ್ಯರನ್ನು ಗುರುಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಹೀಗೆಂದನು. “ಪೂಜ್ಯರೇ, ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತಿರುವ ನನ್ನನ್ನು ಮುಳುಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೀಯದೆ ಎತ್ತಿರಿ. ನನಗೆ ಜಿನದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿರಿ!” ಎಂದು ನುಡಿದು ಅವರು ದೀಕ್ಷೆ ಕೊಡಲೊಪ್ಪುವಂತೆ ಮಾಡಿದನು. ಸಾವಿರ ಮಂದಿ ರಾಜಕುಮಾರರು ಸಹಿತ ಬಳೆ, ಉಡಿದಾರ, ಕುಂಡಲ, ಆಭರಣ ಮಂತಾದುವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಹೊರಗಿನ ಮತ್ತು ಒಳಗಿನ ಪರಿಗ್ರಹಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು ಗುಣಧರ ಋಷಿಗಳ ಬಳಿ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದನು. ವಿದ್ಯುಚ್ಛೋರ ಋಷಿ ಹನ್ನೆರಡು ವರುಷಗಳವರೆಗೆ ಗುರುಗಳನ್ನಗಲದೆ ಹನ್ನೆರಡು ಅಂಗಗಳುಳ್ಳ ಮತ್ತು ಹದಿನಾಲ್ಕು ಪೂರ್ವಗಳುಳ್ಳ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಲಿತು, ಅತ್ಯಂತ ಘೋರವಾದ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಆಚರಣೆ ಮಾಡುತ್ತ ಆಚಾರ್ಯರಾದರು. ಐನೂರು ಮಂದಿ ಶಿಷ್ಯರನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಗ್ರಾಮ-ನಗರ-ಖೇಡ-ಖರ್ವಡ ಮಡಂಬ-ಪಟ್ಟಣ ದ್ರೋಣಾಮುಖಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಮಾಡುತ್ತ ಹೋದರು. ಅವರು ಪೂರ್ವದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಖಾಳಿಮಂಡಳವೆಂಬ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಾಮ್ರಲಿಪ್ತಿಯೆಂಬ ಪಟ್ಟಣದ ಹೊರಗಣ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಅಲ್ಲಿ ವರಾಂಗಾಯಿ ಎಂಬ ಉಗ್ರದೇವತೆಯಿದ್ದಳು. ಅವಳಿಗೆ ಆರು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಬಿಡದೆ ಜಾತ್ರೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಜಾತ್ರೆಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದುರ್ಗಾಷ್ಟಮಿಯೆಂದು ಜನರೆಲ್ಲ ಬಂದು ಸೇರಿ, ಜಾತ್ರೆಯನ್ನು ಆಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ದುರ್ಗಾದೇವತೆ ಋಷಿಗಳು ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ದೂರದಿಂದಲೇ ಕಂಡು ಇದಿರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹೀಗೆಂದಳು -“ನನ್ನ ಜಾತ್ರೆ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವವರೆಗೂ ನೀವು ಈ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸದಿರಿ” - ಎಂದು ಆತಂಕಪಡಿಸಿದಳು. ಆಗ ಋಷಿ ಶಿಷ್ಯರು “ಪೂಜ್ಯರೇ, ನಮ್ಮನ್ನು ಈ ದೇವತೆ ಏನು ಮಾಡುವಳು! ನಾವು ಹೋಗೋಣ” ಎಂದು -ವಿದ್ಯುಚ್ಛೋರ ಮುನಿಯನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು, ದೇವತೆ ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸಿದರೂ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಹೊಕ್ಕರು. ಮತ್ತೆ ರಾತ್ರಿವೇಳೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛೋರ ಋಷಿಗಳು ಪಟ್ಟಣದ ಪಶ್ಚಿಮದಿಕ್ಕಿನ ಕೋಟೆಯ ಹೊರಗಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಮಾಯೋಗದಲ್ಲಿ ನಿಂತರು. ವರಾಂಗಾಯಿ ದೇವತೆ ಆಗ ಕೋಪಗೊಂಡು, ಪಾರಿವಾಳದಷ್ಟು ದೊಡ್ಡವುಗಳಾದ ಚಿಗಟಗಳನ್ನೂ ಗುಂಗುರುಗಳನ್ನೂ (ಸೊಳ್ಳೆ, ನೋಣಗಳನ್ನು) ಮಾಯೆಯಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿದಳು. ಅವು ವಿದ್ಯುಚ್ಛೋರ ಋಷಿಗಳ ಶರೀರವನ್ನು ರಾತ್ರಿ ನಾಲ್ಕು ಜಾವ (ಹನ್ನೆರಡು ಗಂಟೆ) ಸಮಯವೂ ಕಚ್ಚಿ ತಿನ್ನುತ್ತ ನರಕದ ಯಾತನೆಗಿಂತ ಅಧಿಕವಾದ ನೋವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಉಪಸರ್ಗವನ್ನು ಮಾಡಿದವು. ಅಂತಹ ದುಃಖವೂ ನೋವೂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಧರ್ಮಧ್ಯಾನವನ್ನು, ಶುಕ್ಲಧ್ಯಾನಗಳನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿ, ಘಾತಿಕರ್ಮಗಳನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸಿ, ಅಂತರ್ಗತ ಕೇವಲಿಯಾಗಿ ಘಾತಿಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಕೆಡಿಸಿ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಹೋದರು.

ಅರ್ಥೈಸಿ ಓದಿ.

ಪೊಳಲ್ = ಪಟ್ಟಣ; ಸುರಖಂ = ಕಳ್ಳತನವನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುವ ಶಾಸ್ತ್ರ; ಕರಪಟ = ಚೋರಶಾಸ್ತ್ರ / ಕಳ್ಳತನವನ್ನು ಕಲಿಸಿಕೊಡುವ ಶಾಸ್ತ್ರ (ಇದನ್ನು ಬರೆದವನು ‘ಖರಪಟ / ಕರಪಟ’ ಎಂಬುವವನು ಆದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ‘ಕರಪಟ ಶಾಸ್ತ್ರ’ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ); ಉಳಿಸೆಂಡು = ಚೆಂಡನ್ನು ಬಚ್ಚಿಟ್ಟು ಆಡುವ ಆಟ; (ಉಳಿ = ಅಡಗು; ಸೆಂಡು = ಚೆಂಡು; ಉಳಿಸೆಂಡು = ಅಡಗಿಸಿದ ಚೆಂಡು) ಸಂತಾನ = ವಂಶಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದುದ್ದು; ತಳಾರಂಗಿ = ತಳವಾರನಿಗೆ / ಗ್ರಾಮ ರಕ್ಷಕನಿಗೆ / ಕಾವಲುಗಾರನಿಗೆ; ಪರಮಂಡಲ = ಪರದೇಶ/ ಅನ್ಯದೇಶ; ದ್ರೋಣಾಮುಖಿ = ಜಲಮಾರ್ಗಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಪಟ್ಟಣ; ಪ್ರತಿಪಾಲಿಸು = ಕಾಪಾಡು / ರಕ್ಷಿಸು / ನಡೆಸು / ನೆರವೇರಿಸು; ಕಪ್ಪಡ = ಬಟ್ಟೆ / ವಸ್ತ್ರ; (ಕರ್ಪಟ > ಕಪ್ಪಡ) ಪಾಂಗು = ರೀತಿ / ಪ್ರಕಾರ / ಬಗೆ; ಪಡಿಯರ = ಬಾಗಿಲು ಕಾಯುವವನು / ದ್ವಾರಪಾಲಕ; ಪರಿವೊಟ್ಟಿಯವರ್ = ಒಟೆಯನ್ನು ಏರಿ ಬರುವ ದೂತರು; ಮನೆವಾಳ್ತೆ = ಮನೆಗೆಲಸ; ಪೊಡಮಡು = ನಮಸ್ಕರಿಸು / ವಂದಿಸು.

ಪದವಿಂಗಡಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಪದಗಳು

ಈ ಜಂಬೂದ್ವೀಪದ (ಭೂಮಂಡಲದ ಏಳು ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು / ಭಾರತದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶ; ಸಪ್ತದ್ವೀಪಗಳು = 1. ಜಂಬೂ, 2. ಪಕ್ಕ, 3. ಶಾಲ್ಮಲೀ, 4. ಕುಶ, 5. ಕೌಂಚ, 6. ಶಾಕ, 7. ಪುಷ್ಕರ) ಭರತಕ್ಷೇತ್ರದೊಳ್ (ಭರತಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ) ತಿಲಕಮನೆ (ತಿಲಕವನ್ನೇ) ಪೋಲ್ವುದು (ಹೋಲುವುದು) ದಕ್ಷಿಣಾಪಥದೊಳ್ (ದಕ್ಷಿಣಾಭಾಗದಲ್ಲಿ) ಆಭೀರಮ್ (ಆಭೀರ) ಎಂಬುದು (ಎನ್ನುವುದು) ನಾಡು ಅಲ್ಲಿ ವರ್ಣ ಎಂಬ ತೊರೆಯಾ {ಇಲ್ಲಿ ಷಷ್ಠಿ ವಿಭಕ್ತಿಯು ಪ್ರತ್ಯಯವು ದೀರ್ಘವಾಗಿದೆ} (ನದಿಯ / ಹೊಳೆಯ) ತಡಿಯೊಳ್ (ತಡಿಯಲ್ಲಿ / ದಡದಲ್ಲಿ) ವೇಣಾತಟಮ್ (ವೇಣಾತಟ) ಎಂಬುದು ಪೊಳಲ್ (ಪಟ್ಟಣ) ಅದು ಪೊಳಲ (ಪಟ್ಟಣದ) ಗುಣಗಳಿಂ (ಗುಣಗಳಿಂದ) ಅದಮಾನುಂ (ವಿಶೇಷವಾಗಿ / ಬಹಳವಾಗಿ) ರಮ್ಯಮಪ್ಪುದು (ರಮಣೀಯವಾದುದು) ಸ್ವರ್ಗಮನೆ (ಸ್ವರ್ಗವನ್ನೇ) ಪೋಲ್ವುದು (ಹೋಲುವುದು) ಅದನ್ (ಅದನ್ನು) ಆಳ್ವೊಂ (ಆಳುವವನು) ಜಿತಶತ್ರು ಎಂಬೊನ್ (ಎಂಬುವವನು) ಅರಸನ್ (ಅರಸನು / ರಾಜನು) ಆತನ ಮಹಾದೇವಿ (ರಾಜನ ಪಟ್ಟದ ರಾಣಿ / ಮಹಾರಾಣಿ) ವಿಜಯಮತಿ ಎಂಬೊಳ್ (ಎಂಬುವವಳು) ಆ ಇರ್ವರ್ಗ್ಗಂ (ಇಬ್ಬರಿಗೂ) ಮಗನೇನಾಂ (ಮಗನಾಗಿದ್ದೇನೆ ನಾನು) ವಿದ್ಯುಚ್ಛೋರನ್ (ವಿದ್ಯುಚ್ಛೋರ) ಎಂಬೆಂ (ಎಂಬುವವ) ಮತ್ತೆ ಆ ಪೊಳಲೊಳ್ (ಪೊಳಲಲ್ಲಿ / ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ) ಯಮಪಾಶನ್ (ಯಮಪಾಶ) ಎಂಬೊಂ (ಎಂಬುವವನು) ತಳಾರನ್ (ತಳಾರನು / ಪಟ್ಟಣ ರಕ್ಷಕನು) ಆತನ ಪೆಂಡತಿ (ಹೆಂಡತಿ) ನಿಜಗುಣ ದೇವತೆ ಎಂಬೊಳ್ (ಎಂಬುವವಳು) ಆ ಇರ್ವರ್ಗ್ಗಂ (ಇಬ್ಬರಿಗೂ) ಮಗನ್ (ಮಗನು) ಈತಂ (ಈತನು) ಯುಮದಂಡನ್ (ಯಮದಂಡ) ಎಂಬೊಂ (ಎಂಬುವವನು) ಮತ್ತೆ ಆಮ್ (ನಾವು) ಇರ್ವರುಂ (ಇಬ್ಬರೂ) ಸಮಾನ ವಯಸರೆಂ (ವಯಸ್ಸಿನವರಾಗಿದ್ದೇವೆ) ಅಯ್ಯಾರು (ಐದಾರು) ವರ್ಷದ ಪ್ರಾಯದಂದು (ಪ್ರಾಯವಾದ

ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರಾವಕನಪ್ಪ (ಶ್ರಾವಕನಾದ / ಜೈನ ಗೃಹಸ್ಥನಾದ) ಸಿದ್ಧಾರ್ಥನ್ (ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ) ಎಂಬ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನ ಪಕ್ಕದ
 (ಬಳಿಯಲ್ಲಿ / ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ) ಇವರಮನ್ (ಇಬ್ಬರನ್ನು) ಓದಲು ಇಟ್ಟೋಡೆ (ಇಟ್ಟಾಣ) ಏಳೆಂಟು ವರುಷದೊಳಗೆ
 (ವರುಷವರ್ಷ) ವ್ಯಾಕರಣಂ (ವ್ಯಾಕರಣ) ಪ್ರಮಾಣಂ (ಆಗಮ ಶಾಸ್ತ್ರ) ಛಂದಮ್ (ಛಂದಸ್ಸು) ಅಲಂಕಾರಂ (ಅಲಂಕಾರ)
 ನಿಘಂಟು (ಶಬ್ದಾರ್ಥ ಕೋಶ) ಕಾವ್ಯಂ (ಕಾವ್ಯ) ನಾಟಕಂ (ನಾಟಕ) ಮೊದಲಾಗೊಡೆಯ (ಮೊದಲಾದ) ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್
 (ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು) ಎಲ್ಲಮನ್ (ಎಲ್ಲವನ್ನು) ಇವರಂ (ಇಬ್ಬರೂ) ಕಲ್ಪು (ಕಲಿತು) ಬಳಿಕ ಈತಂ (ಈತನು) ತಳಾರನೆ (ನಗರ
 ರಕ್ಷಕನ) ಮಗನ್ (ಮಗನು) ಅಪ್ಪುದರಿಂ (ಆದುದರಿಂದ) ತನಗೆ ತಕ್ಕ (ಯೋಗ್ಯವಾದ) ಕಳ್ಳರನ್ (ಕಳ್ಳರನ್ನು) ಆರಯ್ತು
 (ಹುಡುಕುವ / ಪತ್ತೆಹಚ್ಚುವ) ತೆರನಂ (ತೆರನನ್ನು / ರೀತಿಯನ್ನು) ಪೇಳ್ವ (ಹೇಳುವ) ಸುರಖಮ್ (ಸುರಖ) ಎಂಬ ಓದಂ
 (ಓದನ್ನು) {ಸುರಖಮೆಯೋದಂ = ಕಳ್ಳತನವನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚುವುದನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಶಾಸ್ತ್ರ} ಕಲ್ಪೋನ್ (ಕಲಿತನು) ಆನುಂ
 (ನಾನೂ) ಕಳ್ಳ (ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡುವ) ಉಪಾಯಂ (ಉಪಾಯವನ್ನು) ಪೇಳ್ವ (ಹೇಳುವ) ಕರಪಟ ಶಾಸ್ತ್ರಮಂ (ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು)
 {ಕರಪಟ ಶಾಸ್ತ್ರ = ಚೋರ ಶಾಸ್ತ್ರ / ಕಳ್ಳತನವನ್ನು ಕಲಿಸಿಕೊಡುವ ಶಾಸ್ತ್ರ / ಇದನ್ನು ಬರೆದವನು ಖರಪಟ / ಕರಪಟ
 ಎಂಬುವವನು ಆದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಕರಪಟ ಶಾಸ್ತ್ರ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ} ಕಲ್ಪನ್ (ಕಲಿತನು) ಇಂತು (ಈ ರೀತಿ) ಎಮಗೆ
 (ನಮಗೆ) ಅನ್ಯೋನ್ಯ (ಪರಸ್ಪರ) ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಂ (ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ) ಕಾಲಂಸಲೆ (ಕಾಲವು ಕಳೆಯಲು)
 ಮತ್ತೊಂದು ದಿವಸಮ್ (ದಿವಸ) ಇವರಂ (ಇಬ್ಬರೂ) ವನಕ್ರೀಡೆ (ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ ಆಡುವ ಆಟ) ಆಡಲ್ (ಆಡಲು)
 ಎಂದು ಇಂದ್ರೋಪಮಂ (ಇಂದ್ರೋಪಮ) ಎಂಬ ವನಕ್ಕೆ (ಉದ್ಯಾನವನಕ್ಕೆ) ಪೋಗಿ (ಹೋಗಿ) ಅಲ್ಲಿ ಅಶೋಕ (ಅಶೋಕ
 ವೃಕ್ಷ) ಪುನ್ನಾಗ (ಸುರಗಿಯ ಮರ) ವಕುಳ (ಹವಳದ ಮರ) ತಿಳಕ (ತಿಲಕ ಪುಷ್ಪದ ಮರ) ತಮಾಳ (ಹೊಂಗೆ ಮರ)
 ಚಂಪಕ (ಸಂಪಿಗೆ ಮರ / ಚಂಪಕ > ಸಂಪಿಗೆ) ಮೊದಲಾಗೊಡೆಯ (ಮೊದಲಾದ) ಪಲವುಂ (ಹಲವು) ತೆರದ
 (ರೀತಿಯ) ವೃಕ್ಷಜಾತಿಗಳಿಂದಂ (ಮರಗಳಿಂದ) ಕಿಕ್ಕಿರಿಗಿರಿದು (ದಟ್ಟವಾಗಿ / ಸಾಂದ್ರವಾಗಿ) ಇದ್ (ಇದ್ದ)
 ನಂದನವನದೊಳ್ (ನಂದನವನದಲ್ಲಿ / ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ) ಇವರಂ (ಇಬ್ಬರೂ) ಉಳಿಸೆಂಡುನ್ (ಉಳಿಸೆಂಡು /
 ಚೆಂಡನ್ನು ಬಚ್ಚಿಟ್ಟು ಆಡುವ ಆಟವನ್ನು) ಆಡುತಿರೆ (ಆಡುತಿರಲು) ಲೋಕನ (ಅದೃಶ್ಯವಾಗುವ) ವಿದ್ಯೆಯನ್ (ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು)
 ಈತಂ (ಈತನು) ಕಲ್ಪನ್ (ಕಲಿತನು) ಅಪ್ಪುದರಿಂದ (ಆದುದರಿಂದ) ಎಲ್ಲಿಯೆ ಉಳಿದೊಡಂ (ಅಡಗಿಕೊಂಡರೂ)
 ಕಾಣಲಾಗದೆ ಈತನಂ (ಈತನನ್ನು) ನೀಡುಮ್ (ಬಹಳಕಾಲದ ವರೆಗೆ) ಅರಸಿ (ಹುಡುಕಿ) ಕಾಣದೆ ದೆಸೆಗೆಟ್ಟು (ದಿಕ್ಕು
 ತೋಚದೆ) {ದಿಶಾ > ದೆಸೆ / ದೆಸೆಯನ್ನು + ಕೆಟ್ಟು - ಕ್ರಿಯಾ ಸಮಾಸ / ದೆಸೆ + ಕೆಟ್ಟು = ದೆಸೆಗೆಟ್ಟು - ಆದೇಶ ಸಂಧಿ}
 ಬೇಸತ್ತು (ಬೇಸರಗೊಂಡು) ಇಂತು (ಹೀಗೆ) ಎಂದೆನ್ (ಎಂದೆನು / ಹೇಳಿದನು) ಅಕ್ಕುಂ (ಆಗಲಿ) ಮಗನೆ ನೀಂ (ನೀನು)
 ತಳಾರನಪ್ಪಂದು (ತಳಾರನಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ) ನಿನ್ನ ಕಾಪಿನೋಳ್ (ನಗರ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ) ಕಳ್ಳು (ಕದ್ದು) ನಿನ್ನಂ (ನಿನ್ನನ್ನು)
 ಕೊಲಿಸದಾಗಳ್ (ಕೊಲ್ಲಿಸದಿದ್ದರೆ / ಪ್ರಾಣ ತೆಗೆಸದಿದ್ದರೆ) ಏನಾಯ್ತು (ಏನಾಯಿತು) ಎಂದು ನುಡಿದೊಡೆ (ನುಡಿದಾಗ /
 ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ) ಈತನಂ (ಈತನೂ) ಇಂತು (ಹೀಗೆ) ಎಂದೆನ್ (ಎಂದೆನು / ಹೇಳಿದನು) ಅಕ್ಕುಂ (ಆಗಲಿ)
 ಮಗನೆ ನೀನ್ (ನೀನು) ಎನ್ನ (ನಾನು) ತಳಾರಗೆಯ್ವೆಂದು (ತಳಾರನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ) ಕಳ್ಳೋಡೆ (ಕದ್ದರೆ)
 ನಿನ್ನಂ (ನಿನ್ನನ್ನು) ಪಿಡಿದು (ಹಿಡಿದು) ಉಡಿಯೆ (ಉಡಿಯ / ನಡುವ / ಮಡಲ) ಕಟ್ಟಿ ಕಳ್ಳರ ದಂಡಣೆಯಿಂ
 (ದಂಡಣೆಯಿಂದ / ಶಿಕ್ಷೆಯಿಂದ) ದಂಡಿಸದಾಗಳ್ (ದಂಡಿಸದಿದ್ದರೆ / ಶಿಕ್ಷಿಸದಿದ್ದರೆ) ಏನಾಯ್ತು (ಏನಾಯಿತು) ಎಂದು
 ನುಡಿದೊಡೆ (ನುಡಿದಾಗ / ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ) ಈ ನುಡಿಯಂ (ಮಾತನ್ನು / ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು) ಮರೆಯಲ್ತೆಡ
 (ಮರೆಯಬೇಡ) ಎಂದು ಇವರಂ (ಇಬ್ಬರೂ) ಓರೋವರಂ (ಒಬ್ಬರು ಒಬ್ಬರನ್ನು) ಮೂದಲಿಸಿ (ಹಂಗಿಸಿ /
 ಹೀಯಾಳಿಸಿ) ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಗೈದು (ಮಾಡಿ) ಕೆಲಕಾಲದಿಂದೆ (ಕೆಲಕಾಲಾನಂತರದಲ್ಲಿ / ಸ್ವಲ್ಪದಿನಗಳ ಆನಂತರದಲ್ಲಿ) ಎನ್ನ (ನನ್ನ)
 ತಂದೆ ಎನಗೆ (ನನಗೆ) ರಾಜ್ಯ ಪಟ್ಟಂಗಳಿಟ್ಟಿ (ಪಟ್ಟವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ) ಶ್ರುತಸಾಗರರ್ (ಶ್ರುತಸಾಗರರು) ಎಂಬ ಭಟ್ಟಾರ (ಜೈನ
 ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳ) ಪಕ್ಕದ (ಬಳಿಯಲ್ಲಿ / ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ) ತಪಂಬಟ್ಟನ್ (ತಪ್ಪಸ್ಸಿಗೆ ಹೋದನು) ಈತನ ತಂದೆಯುಂ (ತಂದೆಯೂ)
 ತನ್ನ ಸಂತಾನಮನ್ (ಸಂತಾನವನ್ನು / ವಂಶಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದದ್ದನ್ನು / ತಳವಾರಿಕೆಯನ್ನು) ಈತಂಗೆ (ಈತನಿಗೆ)
 ಕೊಟ್ಟು ಅರಸನೊಡನೆ ತಪಂಬಟ್ಟಂ (ತಪ್ಪಸ್ಸಿಗೆ ಹೋದನು) ಮತ್ತೆ ಆನುಂ (ನಾನೂ) ರಾಜ್ಯಂ (ರಾಜ್ಯಭಾರವನ್ನು)
 ಗೆಯ್ಯುತಿರೆ (ಮಾಡುತಿರಲು) ಈತನುಂ (ಈತನೂ) ಆ ಪೊಳಲೋಳ್ (ಪೊಳಲಲ್ಲಿ / ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ) ತಳಾರಂ (ತಳಾರವನ್ನು
 / ನಗರ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು) ಗೆಯ್ಯುತಿರ್ಕುಂ (ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು) ಇಂತು (ಹೀಗೆ) ಸುಖದೊಳ್ (ಸುಖದಲ್ಲಿ) ಇವರ್ಗ್ಗಂ
 (ಇಬ್ಬರಿಗೂ) ಕಾಲಂಸಲೆ (ಕಾಲವು ಕಳೆಯಲು) ಮತ್ತೊಂದು ದಿವಸಮ್ (ದಿವಸ) ಈತಂ (ಈತನು) ತನ್ನ ಮನದೊಳ್
 (ಮನದಲ್ಲಿ) ಇಂತೆಂದು (ಹೀಗೆಂದು) ಬಗೆದು (ಯೋಚಿಸಿ / ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ) ಎನ್ನ (ನನ್ನ) ಅರಸಂ (ಅರಸನು /
 ರಾಜನು) ಕಳ್ಳನ್ (ಕಳ್ಳನು) ಆನುಂ (ನಾನೂ) ಈ ಪೊಳಲೋಳ್ (ಪೊಳಲಲ್ಲಿ / ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ) ತಳಾರುಗೆಯ್ವೆನ್
 (ತಳವಾರಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ / ನಗರ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ) ಇದು (ಈ) ಕಜ್ಜಮ್ (ಕಾರ್ಯವು / ಕಜ್ಜ <
 ಕಾರ್ಯ) ಒಳ್ಳೆತ್ತಲು (ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ) ಎಂದು ಎನಗೆ ಅಂಜಿ (ಹೆದರಿ) ನಾಡಂ (ನಾಡನ್ನು / ಪಟ್ಟಣವನ್ನು) ಬಿಟ್ಟು ಬಂದು
 ನಿಮಗೆ ಆಳಾದನ್ (ಆಳಾದನು / ಸೇವಕನಾದನು / ತಳಾರನಾದನು) ಆನುಮ್ (ನಾನೂ) ಈತನೆನ್ನ (ಈತನನ್ನು) ಆಳ್ವ
 (ಆಳುವ) ನಾಡ (ನಾಡಿನ) ಎಂಟು ದೆಸೆಯ (ದಿಕ್ಕಿನ) ಗ್ರಾಮ (ನೂರಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದೆ ಐನೂರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗದೆ ಕೃಷಿಕ
 ಕುಟುಂಬಗಳು ವಾಸಮಾಡುವ ಹಳ್ಳಿ; ಇದರ ಎಲ್ಲೆಕಟ್ಟು ಒಂದೆರಡು ಕ್ರೋಶಗಳಿಷ್ಟಿರುತ್ತದೆ; - ಕ್ರೋಶ = ಒಂದು ಹರದಾರಿ
 = ಮೂರು ಮೈಲಿಗಳ ದೂರ - ಎಲ್ಲೆಯ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ನದಿ, ಬೆಟ್ಟ, ಕಾಡು ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಆರಿಸಬೇಕು) ನಗರ (ನಗ

= ಪರ್ವತ / ಬೆಟ್ಟ - ನಗರ = ಪರ್ವತ / ಬೆಟ್ಟದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪಟ್ಟಣ / ರಾಜಧಾನಿ) ಖೇಡ (ಎತ್ತರವಾದ ಕೋಟೆಯನ್ನುಳ್ಳ ಊರು / ಪಟ್ಟಣ) ಖರ್ವಡ (ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರಾಕಾರವಿರುವ ಊರು / ನಗರವೂ ಅಲ್ಲದ ಹಳ್ಳಿಯೂ ಅಲ್ಲದ ಮಧ್ಯಸ್ಥವಾದ ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳಿಂದ ಸುತ್ತುವರಿದ ಊರು) ಮಡಂಬ (ದೂರಸ್ಥಳ / ಸೀಮೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪುರ) ಪತ್ತನ (ಪಟ್ಟಣ / ಬಂಡಿಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ನಾವೆಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿ ಸೇರಬಹುದಾದ ಪಟ್ಟಣ) ದ್ರೋಣಾಮುಖಿಂಗಲೋಕ್ (ಜಲಮಾರ್ಗಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ) ಆರಯ್ಯಿಯುಂ (ಹುಡುಕಿಸಿದರೂ) ಕಾಣದೆ ಪರಮಂಡಲಂಗಳೊಳಮ್ (ಪರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ) ಆರಯ್ಯಿಯುಂ (ಹುಡುಕಿಸಿದರೂ) ಕಾಣದೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಆರಯ್ಯಲ್ (ಹುಡುಕಲು) ಅಟ್ಟಿದೊಡೆ (ಅಟ್ಟಿದಾಗ / ಕಳುಹಿಸಿದಾಗ) ಚರಪುರುಷರ್ (ಚರಪುರುಷರು / ಬೇಹುಗಾರರು / ಗೂಢಚಾರರು) ಆರಯ್ಯು (ಹುಡುಕಿ) ಕಂಡು ಬಂದು ಎನಗೆ (ನನಗೆ) ಇಂತೆಂದು (ಹೀಗೆಂದು) ಪೇಳ್ವರ್ (ಹೇಳಿದರು) ದೇವಾ (ಮಹಾಪ್ರಭು) ಮಿಥಿಳೆ ಎಂಬ ಪೊಳಲ್ (ಪೊಳಲು / ಪಟ್ಟಣ) ಅದನ್ (ಅದನ್ನು) ಆಳ್ವೊಂ (ಆಳುವವನು) ವಾಮರಥನ್ (ವಾಮರಥ) ಎಂಬ ಅರಸಂಗೆ (ಅರಸನಿಗೆ / ರಾಜನಿಗೆ) ಯಮದಂಡಂ (ಯಮದಂಡನು) ಪೋಗಿ (ಹೋಗಿ) ಆಳಾಗಿ (ಸೇವಕನಾಗಿ) ಪೊಳಲ (ಪಟ್ಟಣದ) ಕಾಪಂಬೆತ್ತು (ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ) ತಳಾರನಾಗಿ (ನಗರ ರಕ್ಷಕನಾಗಿ) ಸುಖದೊಳ್ (ಸುಖದಲ್ಲಿ) ಇದೊನ್ (ಇರುವನು) ಎಂದು ಪೇಳ್ವೊಡೆ (ಹೇಳಿದಾಗ) ಆ ಮಾತನ್ (ಮಾತನ್ನು) ಆಂ (ನಾನು) ಕೇಳ್ತು (ಕೇಳಿ) ಪುರುಷೋತ್ತಮನ್ (ಪುರುಷೋತ್ತಮನು) ಎಂಬ ಮಂತ್ರಿಗೆ ಮಿಥಿಳೆ ಎಂಬ ಪೊಳಲ್ಗೆ (ಪೊಳಲಿಗೆ / ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ) ಆನ್ (ನಾನು) ಆರುಂ (ಯಾರೂ) ಅರಿಯದಂತಿರೆ (ಅರಿಯದಂತಿರಲು / ತಿಳಿಯದಂತಿರಲು) ಪೋಗಿ (ಹೋಗಿ) ಯಮದಂಡನನ್ (ಯಮದಂಡನನ್ನು) ಒಡಗೊಂಡು (ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು) ಬಂದಪೆನ್ (ಬರುತ್ತೇನೆ) ಎಂದು ಪೇಳ್ತು (ಹೇಳಿ) ವಜ್ರಸೇನನ್ (ವಜ್ರಸೇನನು) ಎಂಬ ಪೆರ್ಗಡೆಯಂ (ಹೆಗ್ಗಡೆಯನ್ನು / ಅರಮನೆ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಳಾಡಳಿತವನ್ನು ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳುವವನು / ಮನೆವಾರ್ತೆಯ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕ) ಕರೆಯಿಸಿ ಆನೊಂದು (ನಾನೊಂದು) ಮನೆವಾಳ್ತೆಗೆ (ಮನೆವಾರ್ತೆಗೆ / ಮನೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ / ಗೃಹಕೃತ್ಯಕ್ಕೆ) ಪೋಗಿ (ಹೋಗಿ) ಬಂದಪೆನ್ (ಬರುತ್ತೇನೆ) ಎನ್ನ (ನಾನು) ಬರ್ಪನ್ನೆಗಂ (ಬರುವವರೆವಿಗೂ) ರಾಜ್ಯಮಂ (ರಾಜ್ಯವನ್ನು) ಪ್ರತಿಪಾಲಿಸುತ್ತಿರಿ (ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರಿ) ಎಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿ (ಹೇಳಿ) ಸಮಸ್ತ ರಾಜ್ಯಭಾರಮಂ (ರಾಜ್ಯಭಾರವನ್ನು) ಸಮರ್ಪಿಸಿ (ನೀಡಿ) ಅರ್ಧರಾತ್ರಾದಾಗಳ್ (ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ) ಕಪ್ಪಡಮಂ (ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು) ಪರಿದು (ಹರಿದು) ಉಟ್ಟು ಬಳಿಕ ಆರುಂ (ಯಾರೂ) ಅರಿಯಲೀಯದೆ (ಅರಿಯಲಾಗದಂತೆ / ತಿಳಿಯಲಾಗದಂತೆ) ಒರ್ವನೆ (ಒಬ್ಬನೆ) ಪೊರಮಟ್ಟು (ಹೊರಟು) ಬಂದು ಈ ಪೊಳಲಂ (ಪಟ್ಟಣವನ್ನು) ಪೊಕ್ಕು (ಹೊಕ್ಕು) ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಕಾರಣಮಾಗಿ (ಕಾರಣವಾಗಿ) ಕಸವರಮಂ (ಕಸವರವನ್ನು / ಸುವರ್ಣವನ್ನು / ಚಿನ್ನವನ್ನು) ಕಳ್ಳು (ಕದ್ದು) ಈತನಂ (ಈತನನ್ನು) ಕೊಲಿಸುವಂತು (ಕೊಲಿಸುವಂತೆ / ಪ್ರಾಣತೆಗೆಯುವಂತೆ) ಮಾಡಿದೆನ್ (ಮಾಡಿದೆನು) ಇದು ಕಳ್ಳುದಕೆ (ಕದ್ದುದಕ್ಕೆ) ಕಾರಣಮ್ (ಕಾರಣವು) ಈತನುಮ್ (ಈತನು) ಎನಗೆ (ನನಗೆ) ಈ ಪಾಂಗಿನೊಳ್ (ಪಾಂಗಿನಲ್ಲಿ / ರೀತಿಯಲ್ಲಿ) ಮಿತ್ರನ್ (ಮಿತ್ರನು) ಎಂದು ಪೇಳ್ತು (ಹೇಳಿ) ತದನಂತರಂ (ಆನಂತರ) ಇರ್ವರ್ (ಇಬ್ಬರು) ಪರಿವೊಟ್ಟಿಯವರ್ (ಒಂಟಿಯನ್ನು ಏರಿಕೊಂಡು ಬರುವ ಹರಿಕಾರರು / ಸಂದೇಶಕಾರರು / ದೂತರು) ಓಲೆಯಂ (ಓಲೆಯನ್ನು / ಪತ್ರವನ್ನು) ಕೊಂಡು (ಕೆಗೆದುಕೊಂಡು) ಬಂದು ಅರಸನ (ರಾಜನ) ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲೊಳ್ (ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ) ನಿಂದು (ನಿಂತು) ಪಡಿಯರಂಗೆ (ದ್ವಾರಪಾಲಕನಿಗೆ) ಪೇಳ್ವೊಡೆ (ಹೇಳಿದಾಗ) ಅರಸನ (ರಾಜನ) ಅನುಮತದಿಂದ ಅರಮನೆಯಂ (ಅರಮನೆಯನ್ನು) ಪೊಕ್ಕು (ಹೊಕ್ಕು) ಆಸ್ಥಾನ ಮಂಟಪದೊಳ್ (ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ) ಇರ್ದ (ಇದ್ದ) ವಿದ್ಯುಚ್ಚೋರನಂ (ವಿದ್ಯುಚ್ಚೋರನನ್ನು) ಕಂಡು ಪೊಡೆವಟ್ಟು (ನಮಸ್ಕರಿಸಿ) ಆತನ ಮುಂದೆ ಓಲೆಯನ್ (ಓಲೆಯನ್ನು / ಪತ್ರವನ್ನು) ಇಕ್ಕಿದಾಗಳ್ (ಇಟ್ಟ ಸಮಯದಲ್ಲಿ) ಸಂಧಿವಿಗ್ರಹಿ (ವಿದೇಶಾಂಗ ಸಚಿವ) ಓಲೆಯಂ (ಓಲೆಯನ್ನು / ಪತ್ರವನ್ನು) ಕೊಂಡು (ತೆಗೆದುಕೊಂಡು) ಅರಸನ ಮುಂದೆ ಇಂತೆಂದು (ಹೀಗೆಂದು) ಬಾಚಿಸಿದಂ (ವಾಚಿಸಿದನು / ಓದಿದನು) ವಿದ್ಯುಚ್ಚೋರ ಪರಮಸ್ವಾಮಿಗೆ (ಮಹಾಪ್ರಭುಗಳಿಗೆ) ಮಂತ್ರಿ ಪುರುಷೋತ್ತಮನುಂ (ಪುರುಷೋತ್ತಮನೂ) ಪೆರ್ಗಡೆ (ಹೆಗ್ಗಡೆ) ವಜ್ರಸೇನನುಂ (ವಜ್ರಸೇನನೂ) ಸಾಷ್ಟಾಂಗವೆರಗಿ (ದೇಹದ ಎಂಟು ಅಂಗಗಳನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ತಾಗಿಸಿ) ಪೊಡೆಮಟ್ಟು (ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ) ಕಾರ್ಯಮಂ (ಕಾರ್ಯವನ್ನು) ಬಿನ್ನವಿಪ್ಪರ್ (ಬಿನ್ನವಿಸುವವು) ತಾಮುಂ (ತಾವು) ಪಲವು (ಹಲವು) ದಿವಸಂ (ದಿವಸ) ಪೋಗಿದರ್ (ಹೋಗಿದ್ದಿರಿ) ಪೆರತಣ (ಬೇರೊಂದು) ಮನೆವಾಳ್ತೆಯಂ (ಮನೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು) ಮರೆದಿದರ್ (ಮರೆತಿದಿರಿ) ತಾಮ್ (ತಾವು) ಇಲ್ಲದೆ ರಾಜ್ಯಮಂ (ರಾಜ್ಯವನ್ನು) ಪ್ರತಿಪಾಲಿಸುವೊರಾರ್ (ರಕ್ಷಿಸುವವರು) ಆರುಂ (ಯಾರೂ) ಇಲ್ಲ ಈ ಓಲೆಯಂ (ಓಲೆಯನ್ನು / ಪತ್ರವನ್ನು) ಕಾಣಲೊಡಂ (ಕಂಡ ತಕ್ಷಣ) ತಡೆಯದೆ (ನಿಧಾನ ಮಾಡದೆ) ಪೊರಮಟ್ಟು (ಹೊರಟು) ಬೇಗಂ (ಬೇಗ) ಬರ್ಕೆಂದು (ಬರಬೇಕೆಂದು) ಬಾಚಿಸಿದುದಂ (ವಾಚಿಸಿದುದನ್ನು / ಓದಿದ್ದನ್ನು) ವಾಮರಥಂ (ವಾಮರಥನು) ಕೇಳ್ತು (ಕೇಳಿ) ಮುನ್ನ (ಮೊದಲು) ಈತನ (ಈತನು) ಪೇಳ್ವುದುಂ (ಹೇಳಿದುದು) ಓಲೆಯ (ಪತ್ರದ) ಮಾತುಮ್ (ಮಾತು) ಒಂದಾದುದು ಎಂದು ಸಂದೇಹಮ್ (ಸಂದೇಹ / ಅನುಮಾನ) ಇಲ್ಲದಾಗಳ್ (ಇಲ್ಲವಾಗಲು) ನಂಬಿ ಈತಂ ಮಂಡಳಿಕನ್ (ಸಾಮಂತ ರಾಜ) ಎಂದು ಅರಿದು (ತಿಳಿದು) ತನ್ನ ಸಿಂಹಾಸನದೊಳ್ (ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ) ಓರಂತಪ್ಪ (ಸಮಾನವಾದ) ಆಸನಮನ್ (ಆಸನವನ್ನು / ಪೀಠವನ್ನು) ಇಕ್ಕಲೈಳ್ಳಿರಿಸಿದಂ (ಇಡಲು ಹೇಳಿದನು).